

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 4 september 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2018-005113- gemeente Neerijnen
Activiteit : Aanleg vier windturbines aan 't Broek, postcode 4181xx, Neerijnen
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing

Aanvrager : Burgerwindpark Het Broek B.V.
Zaaknummer : 2018-005113

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Burgerwindpark Het Broek B.V., Laageinde 2, 4191NS, Geldermalsen hierna te noemen de aanvrager, van 5 april 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 5 april 2018 ontvingen wij een aanvraag van Burgerwindpark Het Broek B.V voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10, waarbij verbodsbepalingen zoals opgenomen in de artikelen 3.5 lid 2, 3.5 lid 3, 3.5 lid 4, 3.6 lid en 3.10 lid 1a en 1b mogelijk worden overtreden voor de soorten gewone dwergvleermuis en heikikker (beide artikel 3.5) en grote modderkruiper (artikel 3.10).

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belang(en) zoals opgenomen in de artikelen 3.8, vijfde lid onder b, sub 5, 5.3, eerste lid¹ en 3.10, tweede lid onder a².

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor de aangevraagde werkzaamheden eerder een ontheffing verleend onder 2017-000207 voor de aanleg en het gebruik van 11 windturbines. Omdat voor de vier turbines een afwijkende wijze van aanleg wordt beoogd, wordt voor de aanlegfase van de vier windturbines aan nieuwe ontheffing aangevraagd.

Voor de gebruiksfase van de windturbines wordt geen wijziging beoogd, derhalve wordt hiertoe verwezen naar de reeds verleende en in rechte staande ontheffing.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 7 juni 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende informatie ontvangen waarom wij bij e-mail van 28 mei 2018 hebben verzocht.

Het plangebied ligt op meer dan 3 km van het meest nabijzijnde Natura 2000-gebied. De initiatiefnemer vraagt geen vergunning aan.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

¹ Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

² Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten en/of in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 3.10 lid 2 (Overige soorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

Aan Burgerwindpark Het Broek B.V. Laageinde 2, 4191NS, Geldermalsen,

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Habitatrichtlijn			
gewone dwergvleermuis	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen	A
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A
Habitatrichtlijn/Bern			
heikikker	Artikel 3.5 lid 1	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid te vangen	A
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	A
	Artikel 3.5 lid 3	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	A
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	A
	Artikel 3.6 lid 2	Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren	A
Andere soorten			
grote modderkruiper	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen	B
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	B
	Artikel 3.34 lid 1	Het is verboden dieren of eieren van dieren uit te zetten	B

Belang:

A. (Habitatrichtlijn/Bonn/Bern) Artikel 3.8 lid 5b onder 3: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

B. (Andere soorten) Artikel 3.10 lid 2 onder a van de Wnb: (a in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied).

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het gebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 maart 2020 conform aanvraag.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-005113.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-005113.
9. Minimaal vier weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-005113.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige³ op het gebied van de gewone dwergvleermuis, Heikker en grote modderkruiper.
11. De deskundige op het gebied van gewone dwergvleermuis, Heikker en grote modderkruiper houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder

³ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

vermelding van het zaaknummer 2018-005113. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen en hoeveel er met welke methode zijn gevangen en waar deze zijn uitgezet.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen zoals opgenomen in deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
13. De deskundige begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen zoals beschreven in bijlage 1, het ongeschikt maken van verblijfplaatsen en het eventueel vangen en binnen het projectgebied op een geschikte locatie terugplaatsen van heikikker en/of Grote modderkuiper.

Aanvullende maatregelen

14. Maximaal 5 dagen voorafgaande aan de start van de werkzaamheden in 2018 en 2019 wordt eventuele aanwezigheid van broedvogels gecontroleerd.
15. Indien broedvogels aanwezig zijn, worden werkzaamheden uitgesteld of aangepast zodat verstoring van broedende vogels wordt voorkomen.
16. Direct voorafgaand (eveneens maximaal 5 dagen) aan eventuele werkzaamheden in het broedseizoen 2018 en 2019 wordt wederom gecontroleerd of vogels met een jaarrond beschermde nestplaats in of nabij de locaties met werkzaamheden aanwezig zijn. Indien vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig zijn, worden werkzaamheden uitgesteld of aangepast om overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is wordt een aanvullende ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd.
17. Voorafgaande aan de aanleg van de toegangswegen worden de planlocaties gemaaid onder toezicht van een ecooloog. Hierbij wordt voor de maaier uitgelopen en worden minder mobiele exemplaren van de heikikker weggevangen en overgezet naar geschikt habitat in de directe omgeving. Hiermee wordt voorkomen dat door de aanleg van de toegangswegen heikikkers gedood worden.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het plan omvat de aanleg van vier windturbines in het natuurgebied Het Broek (GNN). Ter vervanging van het verlies van specifieke GNN-natuurwaarden ter plekke vindt natuurcompensatie plaats. Het plan maakt onderdeel uit van de realisatie van Windpark Deil (totaal 11 turbines langs de A15, ten oosten en westen van de A2). Het gaat om de volgende werkzaamheden (tussen haakjes periode van uitvoering):

1. De voorgenomen kap van bomen en andere opgaande begroeiing ten behoeve van de kraanopstelplaatsen, windturbines en toegangswegen (augustus 2018). Het gaat om groen gemarkeerde vakken op de plankaart (bijlage 1). Het verlies aan bomen wordt binnen de daartoe gestelde termijn gecompenseerd, op een nog nader te bepalen wijze en locatie;
2. Het aanbrengen van een zandlichaam op planlocaties ten behoeve van de kraanopstelplaatsen en windturbines (augustus-september 2018). Het zandlichaam wordt gebruikt om de ondergrond te zetten en wordt in maart 2019 weer hergebruikt voor de parkwegen. Het gaat om de kraanopstelplaatsen en de toegangswegen op de plankaart;
3. Het dempen van een gedeelte (ca 165 m²) van een sloot bij vak 1 voor de aanleg van de toegangswegen (maart-juli 2019);
4. De aanleg van funderingen en verhardingen voor kraanopstelplaatsen, windturbines en toegangswegen (maart-juli 2019). Een deel van de toegangswegen is tijdelijk en wordt na afloop van de aanlegwerkzaamheden van de windturbines hersteld zoals beschreven in de

omgevingsvergunning. De andere toegangswegen en kraanopstelplaatsen blijven permanent aanwezig. Er is vanuit gegaan dat geen watergangen en oevers voor de aanleg van de toegangswegen worden aangetast (met uitzondering van dempen van een gedeelte van een sloot bij vak 1). Voor het realiseren van de windturbine fundamenteën zullen graaf- en heiwerkzaamheden moeten plaatsvinden;

5. De opbouw van de windturbines (augustus-december 2019) met behulp van kranen.
6. Tijdens of na de bouw zal er watercompensatie plaatsvinden door de buffer (C-watergang) aan de noordzijde te verbreden in de periode maart-juli 2019 (zie bijlage 2). Vóórdat deze werkzaamheden kunnen plaatsvinden is het mogelijk dat ten noorden van deze buffer een grondlichaam aangelegd wordt (augustus-september 2018 om te voorkomen dat de buffer opgesloten blijft).

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Ten behoeve van de aanlegfase van de windturbines in 't Broek is aanvullend veldonderzoek verricht naar aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en geschikt habitat voor heikikker en grote modderkruiper. De planlocaties, waar bomenkap is gepland, zijn op 2 februari 2018 bezocht. Tevens is gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogels (kaplocaties plus straal van 75 m) en op geschiktheid van de planlocatie als leefgebied voor de heikikker en grote modderkruiper (locaties bomenkap en aangrenzende watergangen).

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Jaarrond beschermde nesten van vogels

Binnen de gebiedsdelen waar bomenkap beoogd is, zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig. Op circa 30 tot 40 meter van deze gebiedsdelen is een buizerdnest aangetroffen. Dit nest blijft ongemoeid.

Voorkomen van en geschiktheid als leefgebied voor heikikker

De aantallen van de heikikker nemen in Nederland sinds 1990 toe (Netwerk Ecologische Monitoring 2016). In Het Broek is de soort al lange tijd aanwezig (in ieder geval vanaf de jaren '80 van de vorige eeuw) en plant zich hier voort. In 2017 werden in een sloot langs de Veergraaf ei-afzetting waargenomen. Deze sloot maakt deel uit van Meetnet beleidsmonitoring Amfibieën en Vissen (gegevens NDFF 2018). Elders in Het Broek wordt niet gemonitord, maar zijn op verschillende plekken wel roepende exemplaren waargenomen. Gelet op de geschiktheid van Het Broek als voortplantingsgebied zal hier ook werkelijk voorplanting plaatsvinden. Het Broek maakt deel uit van een grote netwerkpopulatie van de heikikker van de laagveenpolders in het zuidoostelijke deel van Zuid-Holland (Alblasserwaard, maar met name ook in de Vijfheerenlanden) en de westelijke Betuwe (De Jong & de Vos 2009).

In de directe nabijheid van de locaties waar bomenkap gepland is en langs de C-watergang in het noorden van het plangebied kunnen geschikte omstandigheden zijn als voortplantingsgebied van de heikikker. Hier ligt potentieel voortplantingswater omdat het ondiep en zonbeschenen is. Hierin zijn ze actief met name vanaf eind februari tot eind juni (Bij12 2017a). Dergelijke potentiële voortplantingswateren bevinden zich in veel sloten in 't Broek. De graslanden kunnen allen geschikt landhabitat (gebruikt in periode tussen voortplanting en overwintering) van de heikikker omvatten.

Voorkomen van en geschiktheid als leefgebied voor grote modderkruiper

De grote modderkruiper komt in Het Broek verspreid voor (gegevens NDFF 2018). Het Broek maakt deel uit van het belangrijkste kerngebied van de populatie in Nederland (Kranenbarg & De Bruin 2009). Vak 1 grenst direct langs een sloot die in potentie geschikt is als voortplantingswater van de grote modderkruiper. In de voortplantingstijd (maart-juni) zoeken de grote modderkruipers de ondiepere (warmere) delen van slotenstelsels op om te paaien.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Effecten op vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

In de directe omgeving van de te kappen delen zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels aanwezig. De kapwerkzaamheden en het aanbrengen van het zandlichaam leiden vooralsnog niet tot het overtreden verbodsbepalingen van de Wnb. In het voorjaar van 2018 wordt opnieuw gecontroleerd op aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nestplaats (zie overige maatregelen).

Effecten op gewone dwergvleermuis

In het te kappen bos zijn 2 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (Verbeek 2016), die met de beoogde kap van de bomen verdwijnen.

Effecten op potentieel leefgebied heikikker

De kap van de bomen, aanbrengen van het zandlichaam kan een effect hebben op de oppervlakte leefgebied (voortplantings- en/of overwinteringshabitat) van de heikikker. De aanleg van de toegangswegen kan betrekking hebben op het landhabitat van de heikikker. Het vergroten van de watergang kan een effect hebben op het voortplantingshabitat van de heikikker. Doordat de voorgenomen kap van bomen en aanbrengen van het zandlichaam in vak 5, 6 en 7 plaats vinden buiten de voortplantingsperiode (15 februari tot 15 juli), is geen sprake van verstoring of aantasting van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker. Ook is geen sprake van het doden van heikikkers.

Wel is door de kap van bomen en het aanbrengen van het zandlichaam sprake van verlies aan geschikt overwinteringshabitat voor de heikikker. Dit is een overtreding van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb (het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen). Als gevolg van de kap van de bomen gaat ruim 1 ha potentieel overwinteringshabitat permanent verloren. In Het Broek is circa 28 ha aan bos aanwezig. Dit bos is van vergelijkbare kwaliteit als overwinteringshabitat voor de heikikker. Door de kap verdwijnt een kleine 4% van het overwinteringshabitat binnen het Broek. Er is geen reden aan te nemen dat de hoeveelheid bos limiterend is voor de populatie heikikkers in Het Broek. Er resteert in de toekomstige situatie nog een zeer ruime mogelijkheid voor overwintering in Het Broek. Bovendien kan de heikikker ook buiten de bosjes overwinteren, bijvoorbeeld in afgetrapte slootkanten.

Er wordt gecompenseerd voor het verlies aan waterberging ten gevolg van het dempen van een gedeelte van een sloot. De aanleg van de watercompensatie vindt plaats binnen de voortplantingsperiode van de heikikker (15 februari tot 15 juli). Deze watergang is potentieel geschikt als voortplantingslocatie van de heikikker. Dit is een overtreding van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb (beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen), artikel 3.5 lid 2 (verstoren), artikel 3.5 lid 3 (eieren rapen/vernielen). Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat heikikkers door de aanleg van de watercompensatie gedood worden en wordt beschadiging of vernieling van voortplantingsplaatsen en eieren geminimaliseerd.

Als gevolg van het vergroten van de watergang worden in de definitieve situatie de mogelijkheden voor voorplanting van de heikikker verbeterd. Er is slechts sprake van een tijdelijke aantasting van het beschikbaar voortplantingsgebied, op de lange termijn wordt het voortplantingsgebied verbeterd.

Effecten op de grote modderkruiper

Vak 1 grenst direct langs een sloot die in potentie geschikt is als voortplantingswater van de grote modderkruiper. Door het dempen van een deel van de sloot is het mogelijk dat

voortplantingswater aangetast wordt en grote modderkruipers gedood worden. Er wordt gewerkt binnen de voortplantingsperiode (april tot en met augustus) van de grote modderkruiper. Dit is een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Er is een mitigerende maatregel opgenomen om de effecten (sterfte) zoveel mogelijk te beperken (zie onder het kopje '*mitigerende maatregelen*').

Hei- en graafwerkzaamheden vinden plaats buiten de voortplantingsplaatsen van de grotemodderkruiper. Deze werkzaamheden zijn bovendien relatief kortstondig van aard. Er is geen sprake van verstoring of aantasting van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

In de aanvraag is beschreven dat gedeeltelijk gewerkt wordt buiten de gevoelige periode van gewone dwergvleermuis, heikikker en grote modderkruiper. Aangezien er slechts een zeer beperkt tijdvenster beschikbaar is kan niet worden voorkomen dat gedeeltelijk in de gevoelige perioden gewerkt moet worden. Met mitigerende maatregelen worden de effecten zoveel mogelijk voorkomen en waar nodig gecompenseerd.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis, heikikker en grote modderkruiper te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

Algemene mitigerende maatregelen

- Maximaal enkele dagen voorafgaande aan de start van de werkzaamheden in 2018 en 2019 wordt eventuele aanwezigheid van broedvogels gecontroleerd. Indien broedvogels aanwezig zijn, worden werkzaamheden uitgesteld of aangepast zodat voorkomen om verstoring van broedende vogels te voorkomen.
- In 2018 en 2019 wordt wederom gecontroleerd of vogels met een jaarrond beschermde nestplaats in of nabij de locaties met werkzaamheden aanwezig zijn.
- Indien vogels met een jaarrond beschermde nestplaats aanwezig zijn, worden werkzaamheden uitgesteld of aangepast om overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is wordt een aanvullende ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd.
- Voorafgaande aan de aanleg van de toegangswegen worden de planlocatiesgemaaid onder toezicht van een ecooloog. Hierbij wordt voor de maaier uitgelopen en worden minder mobiele exemplaren van de heikikker weggevangen en overgezet naar geschikt habitat in de directe omgeving. Hiermee wordt voorkomen dat door de aanleg van de toegangswegen heikikkers gedood worden.

Mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis

Ter compensatie van het verlies van maximaal 2 verblijfplaatsen zijn inmiddels 8 kasten in het Broek geplaatst van het type Schwleger 1FF, welke kast geschikt is als paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De kasten zijn zo opgehangen dat:

- ze in de periode waarin bomen in blad staan niet voor langere tijd in de zon hangen en dan teveel kunnen opwarmen;
- sprake is van een vrije invliegruimte (geen takken voor de ingang);

- geen verlichting aanwezig is op korte afstand van de kasten.
- Daarnaast worden bij de kapwerkzaamheden de volgende maatregelen genomen:
- Gekapt hout met holten blijft minimaal één dag blijven liggen met de holte naar boven, zodat eventueel toch aanwezige exemplaren nog kunnen uitvliegen.

Mitigerende maatregelen heikikker

- De kap van bomen en aanbrengen van het zandlichaam op de mogelijke overwinteringslocaties van de heikikker (vakken 1, 2, 3, 4a, 4b en 5) vinden plaats buiten de overwinteringsperiode (oktober tot en met maart) van de heikikker. Hei- en graafwerkzaamheden vinden plaats buiten voortplantingsplaatsen van de heikikker.
- Bij het aanbrengen van het grondlichaam (augustus-september 2018) van de uitbreiding van de watergang wordt de oeverbegroeiing aan de noordzijde van de watergang verwijderd om deze later te vergraven oever minder geschikt te maken als voortplantingsgebied van de heikikker.
- De werkzaamheden voor de aanleg van de toegangswegen vindt plaats buiten de periode dat heikikkers ook op de graslanden aanwezig kunnen zijn (15 juli tot 15 oktober). Mochten toch exemplaren aanwezig zijn, dan wordt middels maaien en overzetten van heikikkers voorkomen dat heikikkers gedood worden (zie overige maatregelen). Met inbegrip van de maatregelen is er daardoor ook bij de aanleg van de toegangswegen geen sprake van het overtreden van verbodsbepalingen. Voorafgaand (voor 15 februari) aan de voorplantingsperiode van de heikikker wordt de uit te breiden watergang afgerasterd om te voorkomen dat de heikikker het plangebied intrekt als deze uit de winterrustperiode komt.
- Mochten de soorten zich onverhoopt op de planlocatie bevinden, worden aanwezige exemplaren, eieren en/of larven weggevangen en verplaatst naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen grote modderkruiper

De aanwezige grote modderkruipers (en eventueel andere vissen en/of amfibieën) worden één dag voorafgaand aan het dempen van de watergang afgevangen. De in de watergang aanwezige modder wordt uit de watergang uitgeschept en dun uitgespreid op het land en direct gecontroleerd op nog aanwezige exemplaren van de grote modderkruiper. De afgevangen exemplaren worden zo snel mogelijk op een afstand van maximaal 50 a 100 meter van het te dempen deel van de watergang teruggezet, in dezelfde (geschikte) watergang, westelijk van te dempen gedeelte.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soort(en), verbod(en) en belangen zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende. Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden de verbodsbepalingen zoals opgenomen in tabel 1 overtreden. Door uitvoering van de voorgestelde mitigerende maatregelen blijft de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, grote modderkruiper en heikikker gegarandeerd.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

In het MER (Verweij et al. 2016) dat is opgesteld voor de bouw en exploitatie van het windpark zijn verschillende alternatieven en varianten beschreven en vergeleken. De locatie Deil, ten

zuiden van de A15 volgt direct uit de Provinciale Windvisie. Die locatie is gekozen door vergelijking van een groot aantal potentiële locaties in de windvisie. Voor de specifieke locatie in de gemeente Neerijnen en Geldermalsen zijn in het MER vier alternatieven bestudeerd op grond waarvan het VKA met 11 windmolens aan de zuidzijde van de A15 aan weerszijden van de A2 gekozen is. In het MER zijn vier locatiealternatieven en daarbinnen meerdere varianten op hun milieueffecten met elkaar vergeleken. Het alternatief 'zuid' is in de integrale MER-afweging het voorkeursalternatief.

De planning van werkzaamheden is mede bepaald op basis van de aanwezigheid van kwetsbare perioden van beschermde soorten in Het Broek. Het soort werk is zoveel mogelijk afgestemd op de kwetsbare perioden van de beschermde soorten wetende, het broedseizoen van vogels (circa medio maart tot en met medio augustus), de overwinteringsperiode van de heikikker (oktober tot en met februari) en de voortplantingsperiode van de grote modderkruiper (april tot en met augustus) en heikikker (15 februari tot 15 juli). In het geval van een mogelijke uitloop van werkzaamheden is de kans echter aanwezig dat er tijdens de kwetsbare perioden van bovenstaande beschermde soorten werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

In het MER heeft een integrale afweging van alternatieven plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in het voorkeursalternatief als gekozen oplossing. De planning van de werkzaamheden is dusdanig dat eventuele effecten tot een minimum worden gereduceerd en eventuele rest-effecten worden gemitigeerd.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1. Het doel van het project is het bouwen en exploiteren van windturbines om daarmee een bijdrage te leveren aan de Nederlandse doelstelling om in 2020 te streven naar 14 % energie uit hernieuwbare bronnen. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de beperking van klimaatverandering. Klimaatverandering op haar beurt heeft een grote impact op flora en fauna en uiteindelijk ook op de openbare veiligheid (via duurzame watervoorziening) en volksgezondheid (zoals een toenemende kans op extreem weer). Klimaatverandering betekent ook grotere beperkingen aan het gebruik van koelwater voor de gangbare energieproductie. De bestendigheid van de elektriciteitsproductie - en daarmee ook de openbare veiligheid - kan bij voortzetting van de gangbare energieproductie in het geding komen. De (grootschalige) toepassing van hernieuwbare energie kent deze nadelen niet. Vandaar dat het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid" in deze relevant is. Specifiek voor de in het geding zijnde habitatsoorten geldt bovendien dat door het initiatief voor het milieu wezenlijk gunstige effecten optreden.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de in de tabel 1 genoemde beschermde soorten (gewone dwergvleermuis, grote modderkruiper en heikikker) te rechtvaardigen.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Gewone dwergvleermuis

De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is gunstig. Het is de meest talrijke vleermuissoort van Nederland (Limpens et al. 1997). Het is niet bekend hoeveel gewone

dwergvleermuizen voorkomen in de omgeving van Het Broek, dit is voor deze effectbeoordeling ook niet relevant omdat het hier gaat over (mogelijke) aantasting van hooguit twee paarverblijven waarvoor bovendien mitigerende maatregelen worden genomen.

De geplande werkzaamheden doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. In de eerste plaats omdat de betekenis van het plangebied voor de soort van geringe betekenis is (hooguit enkele verblijfplaatsen binnen het effectgebied).

Daarnaast zijn weinig effecten te verwachten door het grote aanbod aan boomholtes dat na de werkzaamheden overblijft en een afname aan geschikte verblijfplaatsen wordt voorkomen door middel van ecologische begeleiding tijdens de uitvoering en het nemen van mitigerende maatregelen.

Grote modderkruiper

De geplande werkzaamheden doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de grote modderkruiper binnen dit kerngebied. In de eerste plaats omdat de betekenis van het plangebied voor de soort van geringe betekenis is (hooguit één voorplantingsplaats binnen het effectgebied). Daarnaast zijn weinig effecten te verwachten door het grote aanbod aan geschikte sloten binnen zowel Het Broek als binnen het gebied van de kernpopulatie dat na de werkzaamheden overblijft.

Heikikker

Zowel in Het Broek als op regionaal populatieniveau is geen sprake van een afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de heikikker. Alle gebiedsdelen waar bomenkap beoogd is (met uitzondering van vak 6 en 7) zijn geschikt als overwinteringsgebied van de heikikker. De plekken waar heikikkers kunnen overwinteren liggen op droge, vorstvrije plekken buiten het bereik van grondwater. Bosjes kunnen goed geschikt zijn, bijvoorbeeld op plekken dicht tegen boomwortels aan. De heikikker overwintert van circa oktober tot eind februari. Deze locaties zijn niet geschikt als voortplantings- of rustgebied buiten deze periode.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, grote modderkruiper en heikikker.

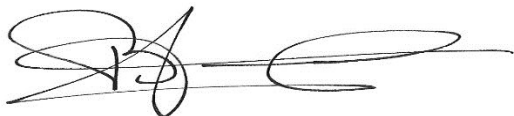
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Kaart watercompensatie

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

